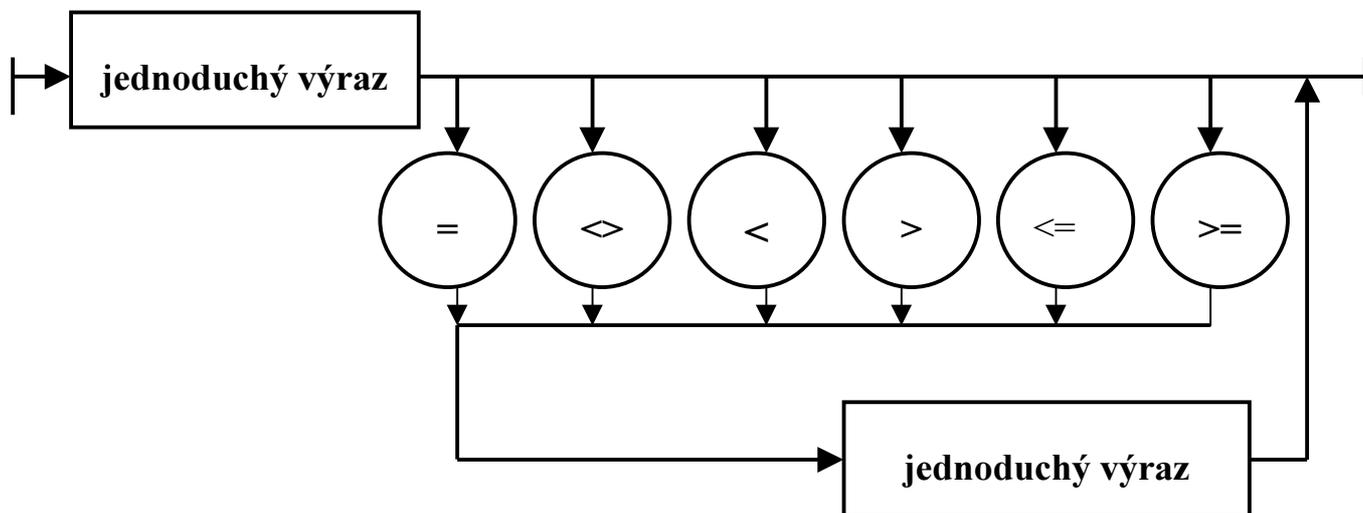
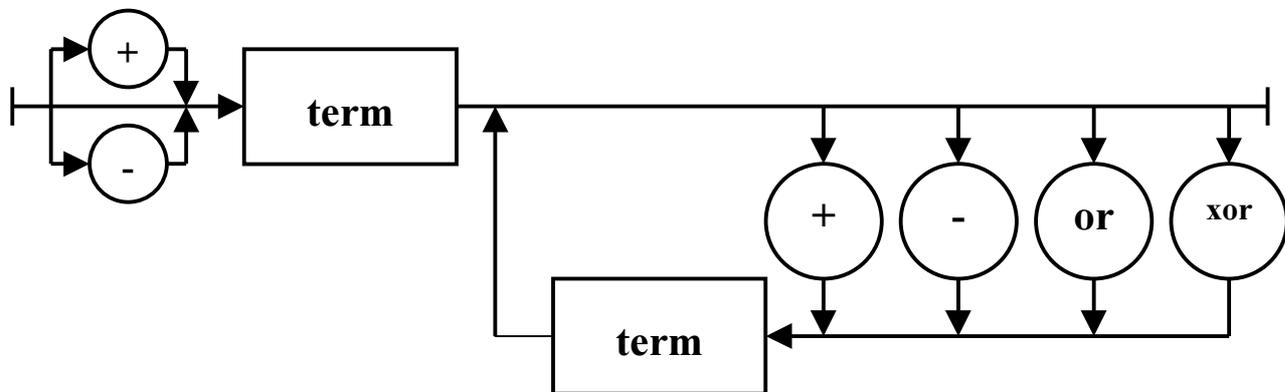

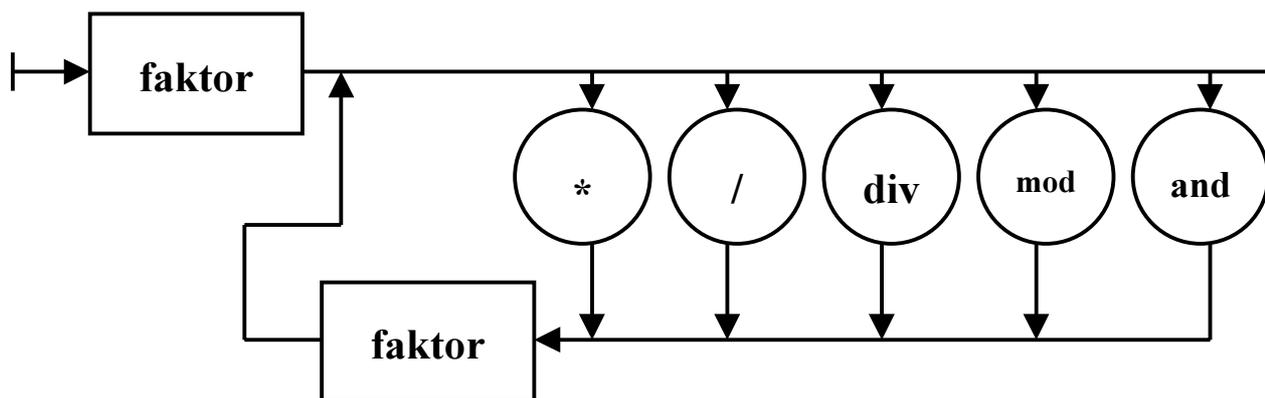
výraz

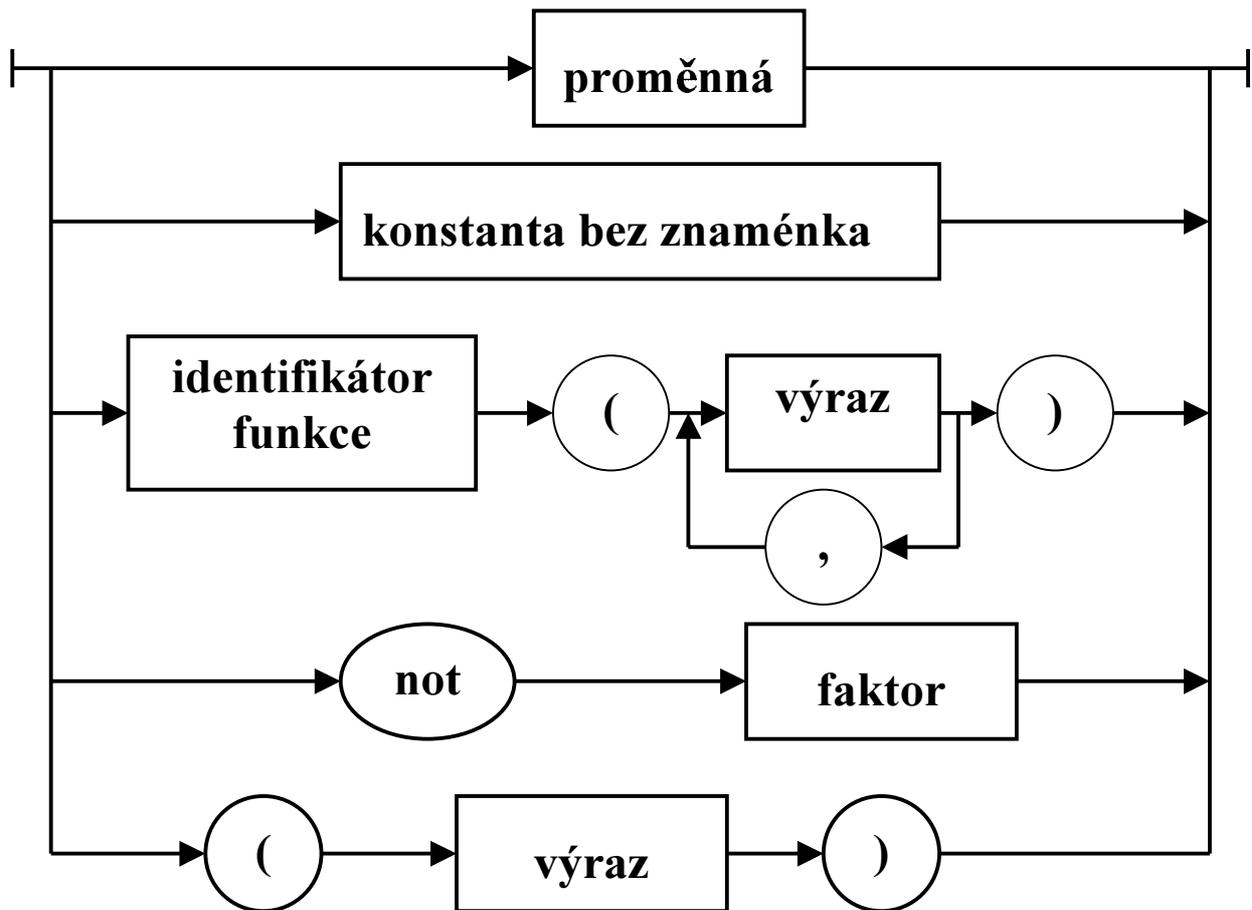
jednoduchý výraz

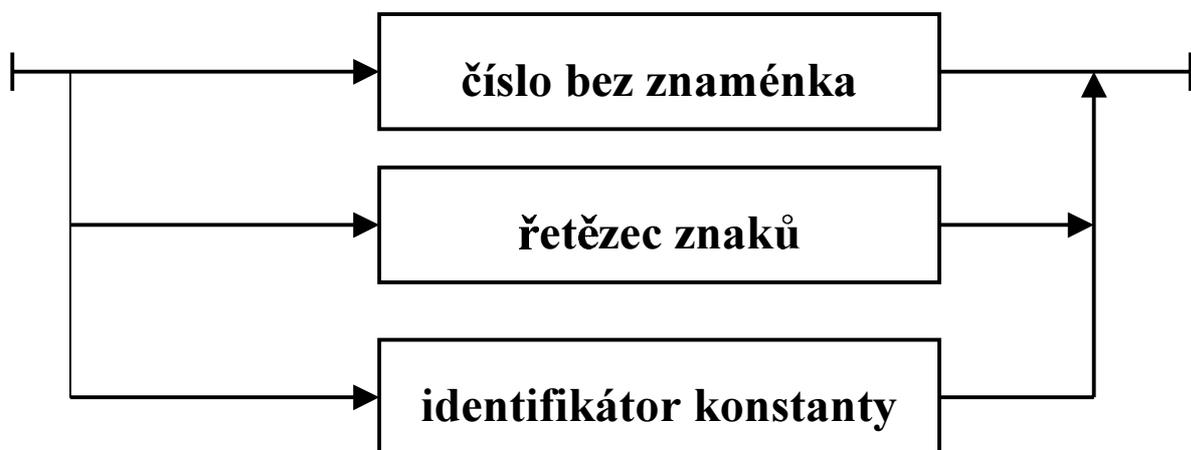
term

faktor

konstanta bez znaménka

Priorita operátorů

not

nejvyšší priorita

*** / div mod and**

+ - or xor

= <> < > <= >=

nejnižší priorita

Výraz je správný, pokud operátory, které se v něm vyskytují mají operandy přípustného typu

operátor	Typy operandů	Typ výsledku
+ - *	Integer, real	integer pro operandy typu integer, jinak real
/	integer, real	real
div mod	integer	integer
= <> <> <= >=	Oba stejného typu, nebo jeden integer, druhý real	Boolean

funkce	Typ argumentu	Typ výsledku
abs sqr	integer real	integer real
sin cos arctan ln exp sqrt	integer real	real real
odd	integer	Boolean
trunc round	real	integer

trunc (truncation=odseknutí) - výsledkem je celé číslo vzniklé odseknutím desetinné části

$$\mathbf{trunc(7.3) = 7}$$

$$\mathbf{trunc(12.9) = 12}$$

$$\mathbf{trunc(-7.3) = -7}$$

$$\mathbf{trunc(-12.9) = -12}$$

round (roundation = zaokrouhlení)

$$\mathbf{round(x) = \begin{cases} trunc(x+0.5) & \text{pro } x \geq 0 \\ trunc(x-0.5) & \text{pro } x < 0 \end{cases}}$$

$$\mathbf{round(7.3) = 7}$$

$$\mathbf{round(12.9) = 13}$$

$$\mathbf{round(-7.3) = -7}$$

$$\mathbf{round(-12.9) = -12}$$

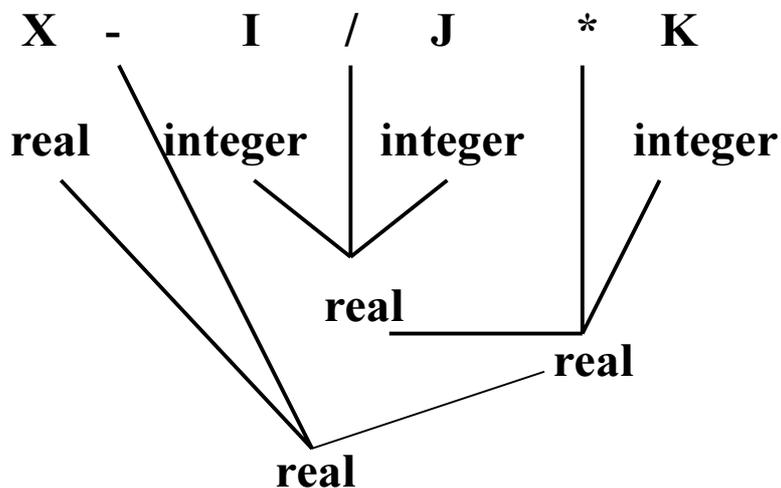
Vyhodnocování výrazů

- zleva doprava s ohledem na prioritu operátorů a na závorky

Typ výrazu - lze určit na základě vyhodnocení výrazu

Př.

var X: real; I,J,K: integer ; P,Q: boolean

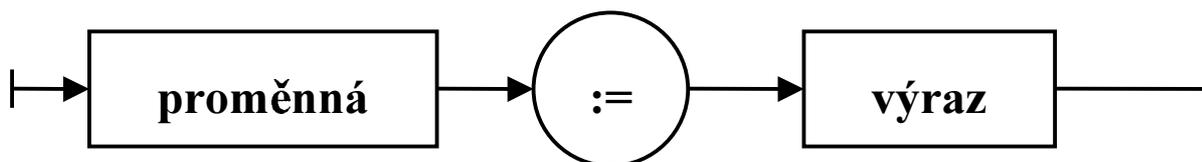

I + trunc(X) div 2	integer
5 * sin(2*X)	real
P or not Q and (A>0)	boolean
not odd(round(X))	boolean

Příkazy

Přiřazovací příkaz

$P := V$

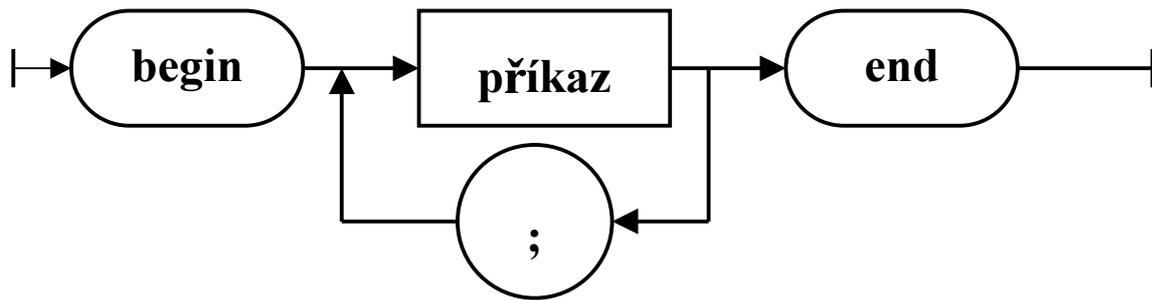
P je proměnná typu **T**

V je výraz s hodnotou **H**

H musí být kompatibilní vzhledem k přiřazení s typem **T**

- hodnota **H** je typu **T**
- hodnota **H** je typu integer a **T** je typu real

složený příkaz

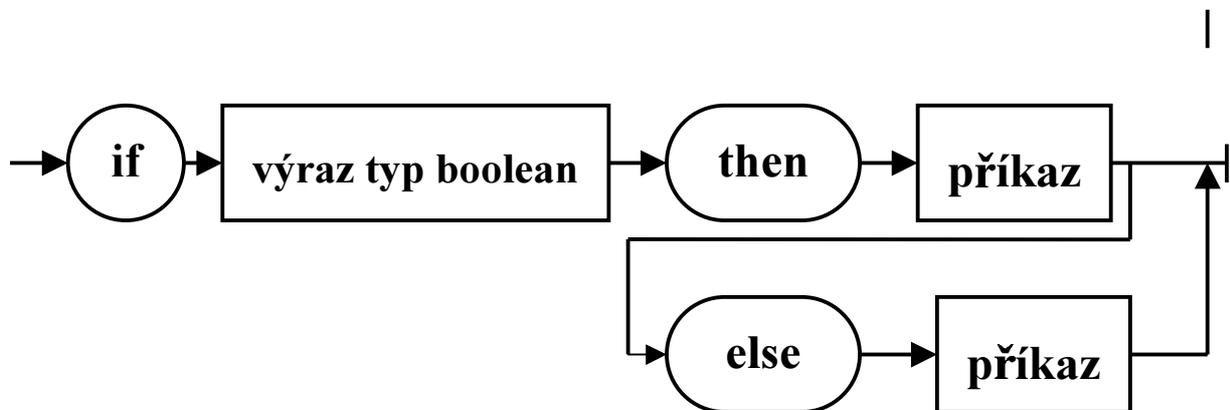

Používá se tehdy, pokud potřebujeme zapsat posloupnost příkazů jako jediný příkaz.

Př.

`begin POM := X; X:=Y; Y:=POM; end`

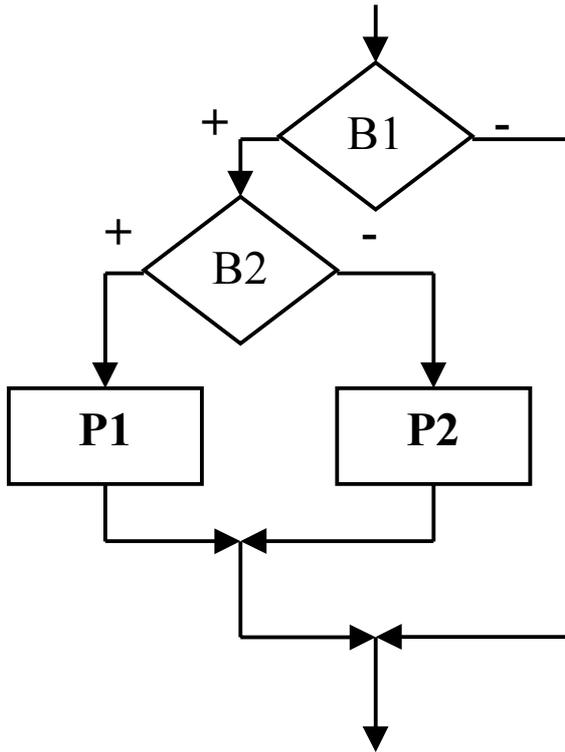
Podmíněný příkaz

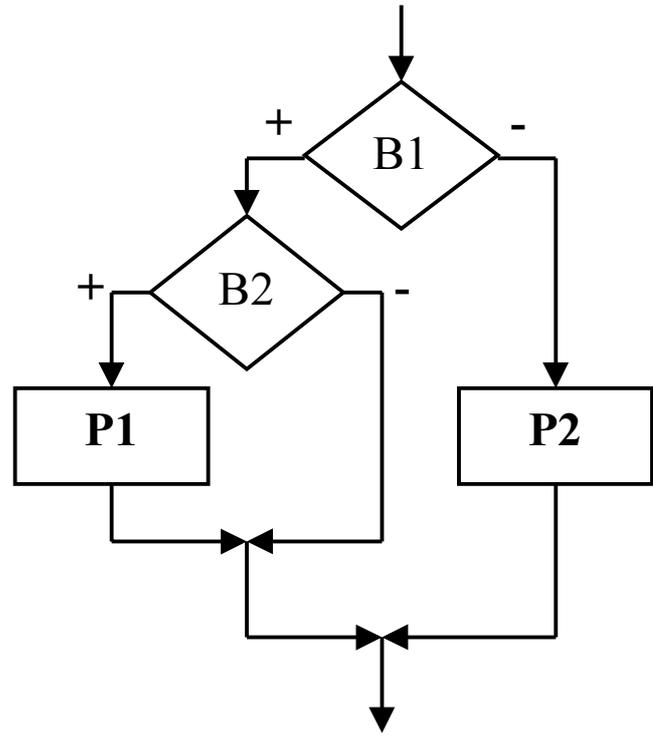
`ifthen else` - úplný podmínovací příkaz

`if ... then` - neúplný podmínovací příkaz

Podmínovací příkazy je možné vnořovat do sebe. Platí zásada, že *else* se vztahuje vždy k nejbližšímu *then*.

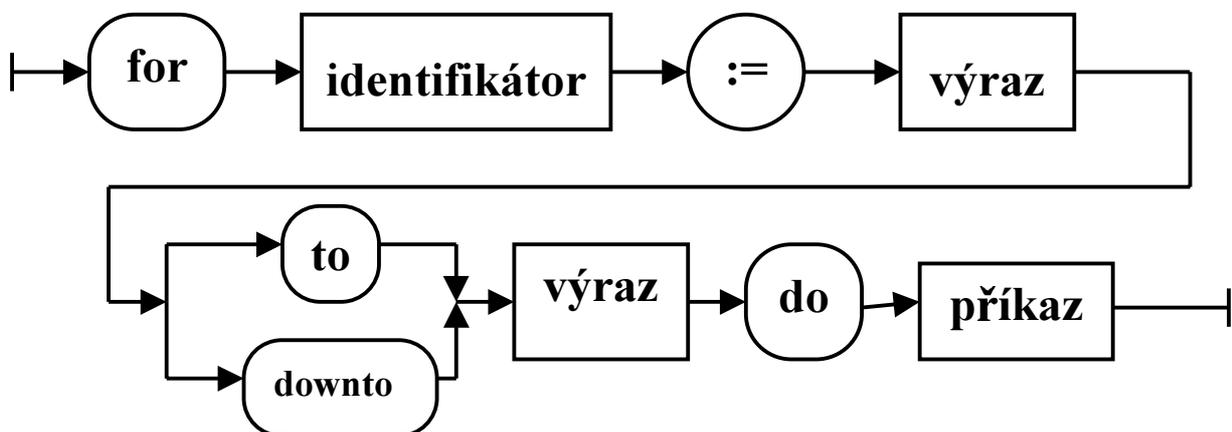
**if B1 then
if B2 then P1 else P2**

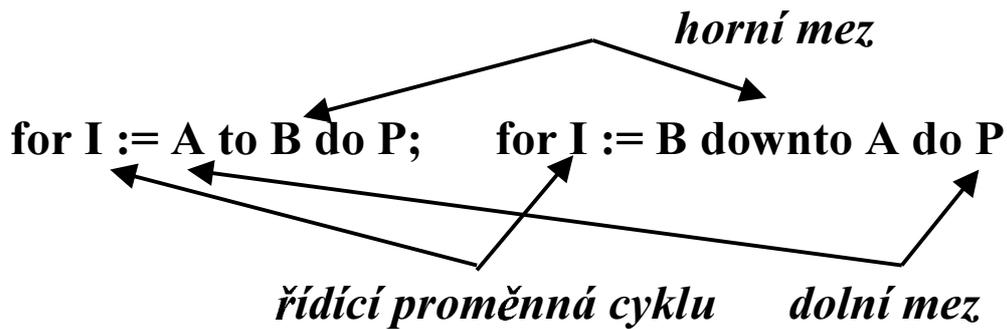

**if B1 then
begin if B2 then P1 end
else P2**

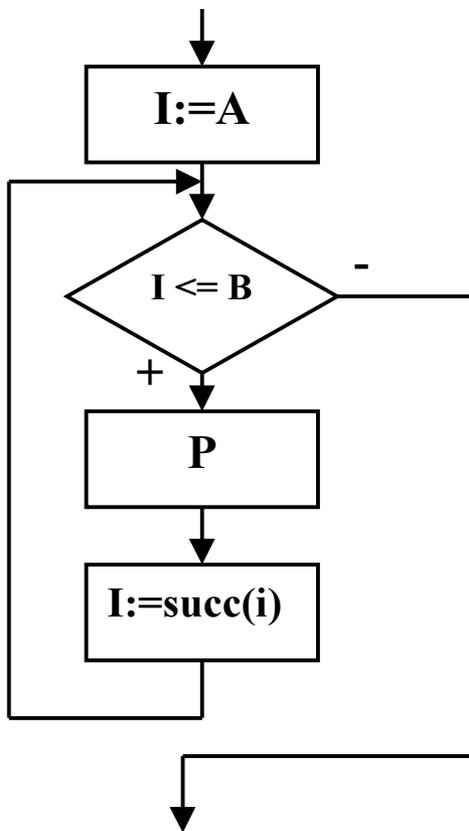
Příkazy cyklu

- cyklus s pevným počtem opakování - je vždy konečný (tj. buď se neprovede vůbec nebo se po konečném počtu opakování ukončí)

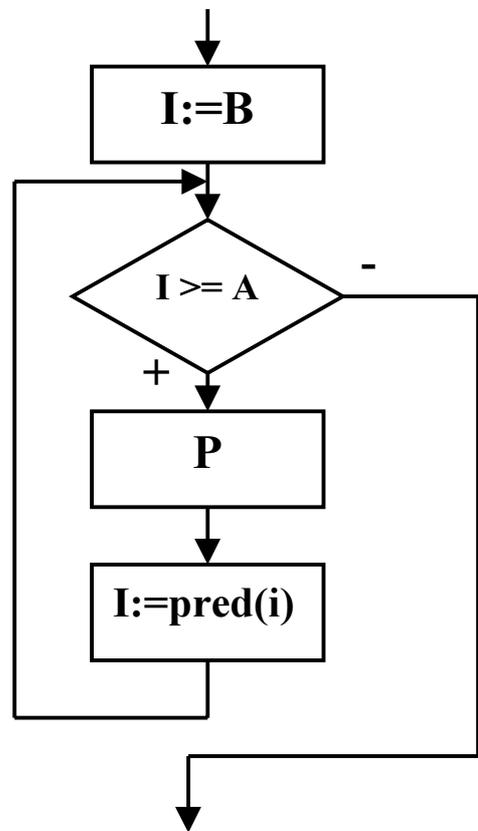

- *řídící proměnná cyklu* – ordinální typ, v těle cyklu by se hodnota řídící proměnné nesmí změnit.
Podle normy není po ukončení cyklu zajištěno, hodnota $i=B$ (pro *to*) nebo $i=A$ (pro *downto*).
- pro $A > B$ (cyklus s *to*), popř. $B < A$ (cyklus s *downto*) se cyklus neprovede ani jednou

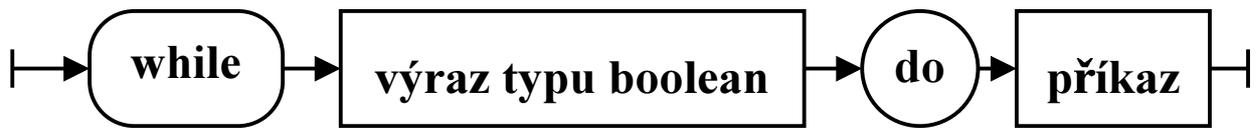

cyklus s *to*

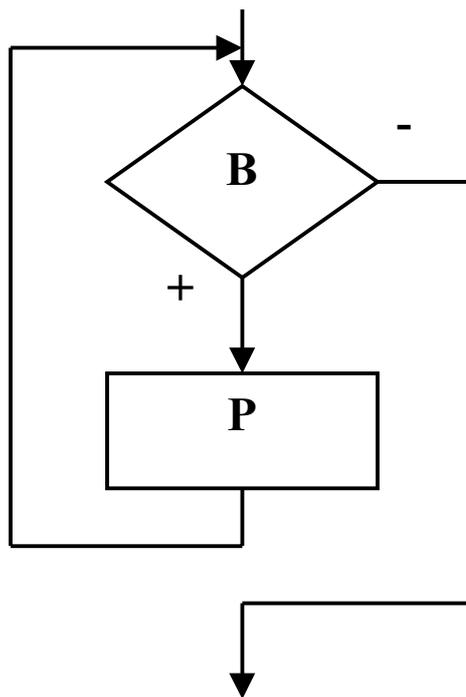
cyklus s *downto*

- cyklus s “testem na začátku”

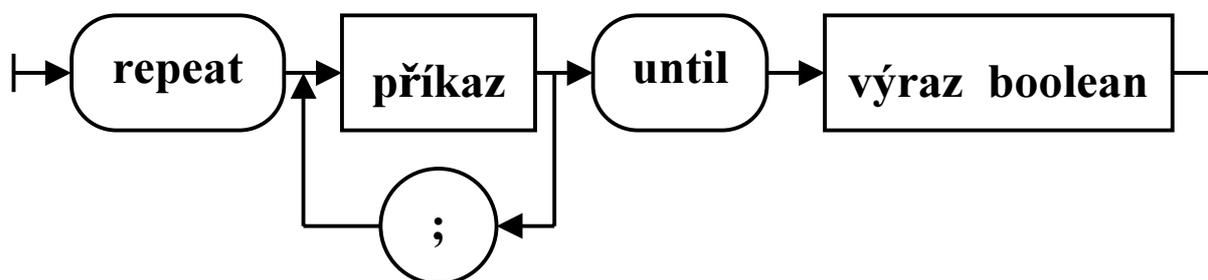
while B do P;

- pokud nabývá B hodnoty *true* provádí se příkaz P, jinak se pokračuje následujícím příkazem → příkaz P se nemusí vykonat ani jednou, popř. se může vykonávat nekonečněkrát !!!!! → P by měl obsahovat příkaz, který mění hodnotu výrazu B.

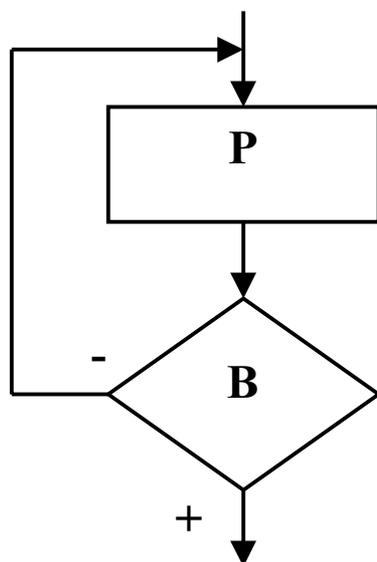
Př: **var X: real ;**
 ...
 X:=1.;
 while X<10. do begin write(X); X:=X+0.5; end;

- cyklus s “testem na konci”


```
repeat  
  P;  
until B;
```

- pokud nabývá B hodnoty *true* opouští se cyklus, jinak se provádí příkaz P → příkaz P se vykoná alespoň jednou, popř. se může vykonávat nekonečněkrát !!!!! → P by měl obsahovat příkaz, který mění hodnotu výrazu B.

Typ boolean

- nabývá hodnot *true* a *false*. Proměnné tohoto typu smí být přiřazena některá z těchto hodnot nebo výraz typu boolean. Platí $false < true$.

Logické operátory: not and or xor

P	Q	not P	P and Q	P or Q	P xor Q
true	true	false	true	true	false
false	true	True	false	true	true
true	false	False	false	true	true
false	false	True	false	false	false

Turbo Pascal – dvojí způsob vyhodnocení boolean výrazů

- 1) úplné $\{B+\}$ - vyhodnotí se kompletní výraz
- 2) zkrácené $\{B-\}$ – výraz se přestává vyhodnocovat, pokud zbývající část nemůže ovlivnit výsledek